

עומר יעבץ, עו"ד

חבר מועצת מחוז תל-אביב

רחוב בצלאל 10, קומה ב' ת.ד. 3452 רמת גן מיקוד 52136

טל (רב קווי): 03-5758482 פקס: 03-5759601

תאריך: 16/11/2006
נומרטור: 111039-161106

בפקס

בלא לפגוע בזכויות

לכבוד:
משרד הביטחון
אגף השיקום
דוד אלעזר 18, הקריה תל-אביב
בפקסימיליה

לידי: ראש אגף השיקום, מר רוני מורנו

הנדון: פניה ביחס לקיצוץ בתקציב 2007, הקפאת תגמולים ובירור ביחס לסייע מיוחד למשרד הביטחון בתקציב 2006

א.ג.

1. כנכה צה"ל +100%, פצוע פעילות קרבית במלחמת לבנון, וכחבר מועצת מחוז תל אביב וחבר הועידה הארצית בארגון נכי צה"ל, נתקלתי לאחרונה במידע מטריד במיוחד, ביחס לתקציב משרד הביטחון 2007, וביחס לחוק ההסדרים לשנת 2007.
2. אני מעוניין להביא מידע זה לפניך על מנת שתבהיר מספר סוגיות ביחס אליו.
3. בהתאם להחלטת הממשלה מיום 12-9-06 שמספרה 485 אשר קבעה פיצול תקציב משרד הביטחון ל-2 מערכות תקציב, האחת "אזרחית" אשר תהיה גלויה ומפורסמת כפי שנעשה לגבי כל משרד ממשלתי אחר, והשנייה חסויה, כידוע לך תקציבי אגף השיקום נכים ומשפחות נופלים בגדר המערכת האזרחית החייבת פרסום כמפורט להלן:

במטרה להגביר את הבקרה על תקציב הביטחון והשקיפות בנייהולו מוצע לקבוע את הכללים המפורטים להלן בנושא הצגת תקציב הביטחון וביצוע שינויים בו:

1. להטיל על ראש אגף תקציבים במשרד הביטחון וסגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר האחראי על טיפול במערכת הביטחון, לקבוע עד ליום 15.10.2006 רשימת תחומי פעולה ותוכניות שאינם מסווגים בתקציב הביטחון בכפוף למגבלות ביטחון שדה וצרכים מבצעיים של מערכת הביטחון (להלן - תחומי הפעולה הרגילים).
2. במקרה של מחלוקת בעניין קביעת הרשימות האמורות בסעיף 1 יועברו התחומים שבמחלוקת לדיון בין שר הביטחון לבין שר האוצר ובמידת הצורך להכרעת ראש הממשלה.

4. בנוסף נקבע באותה החלטת ממשלה כי כל העברה של מעל 5 מיליון ש"ח יידרש מערכת אישורים כמפורט בהחלטה:

ב. לגבי תחומי פעולה הרגילים:

(1) בהעברת סכום של הוצאה, הוצאה מותנית בהכנסה או הרשאה להתחייב מתכניות בתחום פעולה אחד אל תכניות קיימות או חדשות בתחום אחר, בסכום העולה על 5 מיליון שקלים חדשים, או לגבי תוכניות שסכומיהן מוצאים במט"ח בסכום שערכו עולה על 35 מיליון דולר.

(2) בהגדלת סכום של הוצאה, הוצאה מותנית בהכנסה או הרשאה להתחייב בתכנית קיימת או חדשה, בסכום העולה על 5 מיליון שקלים חדשים, או לגבי תוכניות שסכומיהן מוצאים במט"ח בסכום שערכו עולה על 35 מיליון דולר.

5. ביום 30 אוקטובר 2006 פרסם משרד הביטחון ספר תקציב, המכיל 180 עמודים, בו פורסמו בהתאם להחלטת הממשלה לעיל, המרכיבים הגלויים בתקציב הביטחון.

	0015	משפחות והנצחה
28	1500	משפחות והנצחה
	0016	שיקום נכים
31	1600	שיקום נכים

6. במסגרת התקציב ובפירוט העקרונות הכללים, כולל התייחסות לאגפי השיקום מתוך המסמך, נכתב בעמוד 12 סעיף א', כי בעקבות הלחימה בצפון אושר תוספת חד פעמית לתקציב הביטחון כדלקמן:

א. **עלויות המלחמה** - בעקבות המלחמה בצפון אושרה תוספת חד פעמית לתקציב הבטחון לכיסוי עלויות הלחימה בסך 8.2 מיליארד ש"ח בפריסה לשלוש שנים: 2 מיליארד בשנת 2006, 3.7 מיליארד ש"ח בשנת 2007 (כולל בהצעת התקציב) ו - 2.5 מיליארד ש"ח בשנת 2008.

7. לנושא תקציב השיקום, נקבע בעמוד 12 סעיף ד' במסמך כך:

א. **תקציב השיקום** - לנוכח הגידול המתמשך בהוצאה על תגמולים ושיקום, הוסכם עם משרד האוצר על תהליך המפצה את תקציב הבטחון בגין הגידול באוכלוסיית הזכאים. היקף הפיצוי לתקציב השיקום בשנת 2007 הינו כ-50 מיליון ש"ח. מעבר לכך, בנוסף בשנת 2007 ניתנה תוספת בסך 255 מ"ש"ח לכיסוי עלויות הלחימה בתקציב השיקום והמשפחות. (תוספת זו כלולה במסגרת התוספת הכלל שנתית המפורטת בסעיף א')

8. מן האמור עולה כי במסגרת הסכם השיפוי השנתי, שני אגפי השיקום: נכים ומשפחות, **קיבלו תוספת תקציבית של 50 מיליון ש"ח לשנת 2007**, בהתאם להסכם השיפוי בין משרד האוצר ומשרד הביטחון משנת 1994-5; הסכם זה הביא להעברה של **50 מיליון ₪ כל שנה לאגף השיקום**, כתוספת תקציב ייעודית, כל שנה ממשרד האוצר, כפי שהתברר מדיון שנערך בעניין גם בוועדה לביקורת המדינה בתאריך 13/3/2006.

9. הסכמה זו עולה במפורש מלשון התקציב גם בעמוד 88 סעיף 1:

11. לנוכח הגידול המתמשך בהוצאה על תגמולים ושיקום, נקבע החל משנ"ע 95, תהליך לפיו יפוצה תקציב הבטחון באופן חלקי בגין גידול באוכלוסיות הזכאים.

10. כפי שציינתי תקציב המדינה העניק תוספת תקציבית עקב הוצאות הלחימה במהלך מבצע "שינוי כיוון":

נושא	שנת 2006 מקורי	הרכב ב- %	שנת 2007 מקורי	הרכב ב- %
<u>סה"כ</u>	<u>2,299,789</u>	<u>100.0</u>	<u>2,650,908</u>	<u>100</u>
<u>תגמולים</u>	<u>1,129,634</u>	<u>49.1</u>	<u>1,199,091</u>	<u>45.2</u>
<u>הפעלת חוק 10%-19%</u>	<u>43,500</u>	<u>1.9</u>	<u>37,556</u>	<u>1.4</u>
<u>שיקום</u>	<u>1,126,655</u>	<u>49.0</u>	<u>1,189,261</u>	<u>44.9</u>
<u>הוצאות לחימה</u>	-	-	<u>225,000</u>	<u>8.5</u>

11. לעומת זאת לאגף אלמנות עברו 30 מיליון ₪ בלבד עקב הלחימה (ציטוט מהטבלה):

<u>הוצאות לחימה</u>	-	-	<u>30,000</u>	<u>2.5</u>
---------------------	---	---	---------------	------------

12. המסקנה היא כי עיקר ורוב התקציב והתוספות הולכים לאגף נכים (5 מיליון ₪ עוברים לאגף משפחות); **חישוב פשוט מעלה כי הגידול בין תקציב מקורי 2006 לשנת 2007 לאגף נכים הוא 350 מיליון ₪** (ראה טבלה בעמוד 88 או לעיל).

13. כפי שציינתי לעיל (סעיף 5 לעיל), משרד הביטחון **קיבל בשנת 2006 תוספת תקציבית של 2 מיליארד ₪ בשנת 2006 כסיוע מיוחד**. לא ברור מן הטבלה בעמוד 88 לתקציב, כמה מן הסכום הנ"ל עבר בשנת 2006 לתקציב אגף השיקום.

14. לעומת זאת, בחוק ההסדרים 2007 עולה הוראה המקפאה את התגמולים לנכי צה"ל לשנת 2007, כדלקמן:

20. על אף האמור בחוקים המנויים להלן או לפיהם, סכומי התגמולים לפי החוקים האמורים לא יעודכנו בתקופה הקובעת, וסכומי התגמולים שישולמו לפי חוקים אלה בתקופה הקובעת יהיו סכומי התגמולים שהיו משתלמים לפי חוקים אלה ביום הקובע; ואלה החוקים:

תגמולים
המשתלמים לפי
חוקים שונים -
הוראת שעה

(1) חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959²⁰;

(2) חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"י-1950²¹;

(3) חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957²²;

(4) חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954²³.

21. על אף האמור בחוקים המנויים בסעיף 20 או לפיהם, סכומי ההטבות הניתנות לפי החוקים האמורים ולפי כל הסכם לא יעודכנו בתקופה הקובעת, וההטבות הניתנות בתקופה האמורה יהיו בסכומים שבהם ניתנו ביום הקובע, ואם הן ניתנות בשווה כסף - כך ששוויין בכסף לא יעלה על שוויין ביום הקובע; לענין זה, "הטבות" - כל הטבה שאינה תגמול, הניתנת בין בכסף ובין בשווה כסף, למי שמשתלם לו תגמול לפי אחד החוקים המנויים בסעיף 20, עקב היותו זכאי לתגמול כאמור.

הטבות נוספות
הניתנות לפי
חוקים שונים -
הוראת שעה

15. דברי החסבר להוראה זו מציינים כי מוצעת הקפאת תגמולים, הסיבה לכך סתומה ולמעשה לא ניתן כל הסבר לעניין.

16. עוד עולה כדלקמן:

למרות הגידול בתקציב לשנת 2007 מול 2006 לאגף השיקום נכים, קוצצו בסעיפי תקציב לשנת 2007 הטבות רבות מהתקציב:

16.1. סיוע לנכים במסגרת טיפול סוציאלי, סעיף 6747, קוצץ ב-5 מיליון ₪ לשנת 2007.

16.2. רכב רפואי סיוע בהחלפה, סעיף 6751, קוצץ בשיעור של 1.3 מיליון ₪.

16.3. סיוע לרכישת רכב רפואי, סעיף 6860, קוצץ ב-3 מיליון ₪.

16.4. מענק לטלוויזיה וטלפון, סעיף 7608, קיצוץ של 2.2 מיליון ₪ לעומת שנת 2006.

16.5. טיפול פסיכיאטרי, סעיף 6664, קיצוץ של 1 מיליון ₪.

16.6. טיפולים פסיקלים, סעיף 6665, קיצוץ של 1 מיליון ₪.

16.7. העסקת רופאים באמצעות היחידה לתגובות קרב, קיצוץ של 500,000 ₪, מתקציב של 1.2 מיליון ₪ לשנת 2006 - חצי מיליון ₪ לשנת 2007, וזה לאחר מלחמה בה נפצעו מאות חיילים.

16.8. לעומת זאת התמיכות בארגון נכי צה"ל, סעיף 6678, עלו משיעור של 3.3 מיליון ₪ בשנת 2006 לשיעור של 7.3 מיליון ש"ח בשנת 2007. וכן נתנה תוספת תקציבית של 732,000 ₪ לספורט אגוד ספורט נכים, סעיף 6672.

17. בדיקה מעלה כי במלחמה האחרונה, עלה מספר פצועי צה"ל במעל ל-720 פצועים. לא ברור מדוע כאשר יש תוספת תקציבית של 350 מיליון ₪ לאגף השיקום, מקפיאים תגמולים לנכים (שנשחקו בשיעור של 7.9% בשנים האחרונות והחל משנת 2001 ואילך), לא מבצעים תוספות לתשלום דמי ניידות להתאמה למחירי הדלק שהאמירו באופן חריג, ואף מקצצים באופן משמעותי זכויות והטבות.

18. לאור האמור לעיל אבקש בדחיפות להבהיר:

18.1. מהי הסיבה לקיצוצים בהטבות לנכים בשנת 2007?

18.2. מהי הסיבה להקפאת תגמולי נכים לשנת 2007?

18.3. להיכן נעלמה תוספת תקציבית של 50 מיליון ₪ שהועברה לאגף השיקום החל משנת 1995 ועד היום, והיכן נעלמה תוספת תקציבית של 350 מיליון ₪ השנה.

18.4. כמו כן אבקש לפרט איזה חלק מן הסך של 2 מיליארד ₪ שעברו בשנת 2006 לתקציב משרד הביטחון עבר לתקציב אגף השיקום, והכיצד מתבטא

סכום זה בהטבות ותוספות לנכים; יצויין כי משרד הביטחון גילה מידע זה במסגרת עיקרי התקציב פרקים 1500,1600 לספר התקציב, ועל כן לא יוכל לטעון לחיסיונו.

19. המידע המבוקש על ידי ותשובות לשאלות שהופנו לאדוני, מבוקשים על פי חוק חופש המידע ועל פי כל דין, וחלה חובה על מערכת השיקום של משרד הביטחון שיעדיה כדלקמן -

1. מדינת ישראל קמה מתוך סערת מלחמה ועד היום היא רוויית מלחמות ונאלצת להיאבק על קיומה, מלחמות אלו תבעו ולצערנו עדיין ממשיכות לתבוע, קורבנות רבים ויקרים. הטיפול והדאגה לנכי צה"ל שהקריבו את גופם ונפשם למען המדינה, הם חלק בלתי נפרד מהעשייה הביטחונית.

2. ערב הגשת הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) ספטמבר 1949, הדגיש ראש הממשלה דאז, מר דוד בן גוריון את החוב המוסרי של המדינה לאלה שהקדישו חייהם ובריאותם מתוך רצון להגן על המדינה וקיומה:

"מלחמת החירות של צבא הגנה לישראל לא הייתה כולה זרועה נחת, ניצחונות וכיבושים. היה גם צד שני למטבע. שולם מחיר יקר... נפלו מאות ואלפים מתפארת הנוער שלנו... אך החללים הם רק חלק מהאבדות. רבים נשארו, לשמחתנו, בחיים, אך גם שלמו מחיר יקר – אבר מן החי. הערב אני מגיש לכם, בשם הממשלה. חוק על החוב. נכון יותר- על חלק מהחוב שאנו חייבים לאלה שבגופם עזרו לשחרור האומה והמולדת. חוק על תגמול ושיקום לנכי המלחמה..."

3. התפיסה הבסיסית בדבר מחויבות המדינה למי שנפגע במהלך השליחות הביטחונית שביצע מטעמה, מהווה את המדיניות הכוללת של הפעילות המעשית בתחום השיקום.

להתייחס באופן ענייני לאמור, וליתן הסברים לנכים המצויים בטיפול של מערכת השיקום, מדוע יש לקפחם כאשר נתנו גופם ונפשם למדינת ישראל ועל מזבח בטחונה.

20. אצפה לתשובתך לפנייתי בדחיפות.

בכבוד רב ובברכת חברים.,

עומר יעבץ, עו"ד

העתקים:

- משה מטלון, יו"ר הארגון
- עו"ד הומינר, יו"ר ועד ארצי ויו"ר ועידה ארצית
- חברי הוועד הארצי
- מזכירי המחוזות